

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2021. február 3. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt terhelt ellen indított büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2020. szeptember 4. napján kihirdetett 16.B.26/2019/55. számú ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

[1] A Székesfehérvári Törvényszék a 16.B.26/2019/55. számú ítéletében vádlottat az ellene testi sértés büntettének [a Btk. 164.§ (1) bekezdés és (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő] vádjá miatt emelt vád alól felmentette és a kényszergyógykezelését rendelte el. Rendelkezett a felmerült bűnügyi költség állam általi viseléséről.

[2] A törvényszék ítélete ellen vádlott meg nem jelölt okból és céllal, a védője eltérő tényállás megállapítása érdekében, bizonyítottság hiányában felmentésért és a kényszergyógykezelés megszüntetése (mellőzése) érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődlegesen a védenca felmentése mellett érvelt bűncselekmény hiányában. E körben az ügyben készült orvosszakértő szakvéleményére hivatkozással hangsúlyozta, nem kizárt annak a lehetősége, hogy a sértett az ágykeretre esés következtében szenvedte el a sérülést, és a szakértő tárgyaláson tett nyilatkozatára figyelemmel csak valószínűsíthető, hogy a sértett veséje a rúgás következtében sérült meg. Kiemelte, az eljárásban nincs konkrét adat, amely a rúgás tényét kétséget kizáróan megalapozná. A vádlott az eljárás során végig tagadta, hogy szándékosan bántalmazta volna a sértettet. A vádlott eseményeknél jelen lévő édesanyja is arról nyilatkozott, hogy a sértett fellökése és ágyra esése okozta a sérülést, továbbá a hatóságok felé tett bejelentésében sem tett említést bántalmazásról, csak fellökésről. A bírósági eljárásban tanúként kihallgatott mentősök és rendőrök sem támasztották alá a rúgást mint elkövetési magatartást. A bírói szemle megállapítása szerint az ágy kerete a matrac fölé kiemelkedő kemény fából van. Kérte annak figyelembevételét is, hogy a sértetten külsérelmi nyom nem volt tapasztalható, noha a védelem álláspontja szerint lábbal történő rúgás esetén bevérzésnek szükségszerűen jelentkeznie kellett volna. Mindezek alapján kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a vádlott megrúgta a sértettet. A bűncselekmény hiányára hivatkozással a kényszergyógykezelés mellőzését is indítványozta.

[4] Másodlagos – arra az esetre, ha a sérülések bekövetkeztében a vádlott gondatlansága lenne megállapítható – a cselekményt gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségeként [Btk. 164.§ (1) és (9) bekezdése] kérte minősíteni.

[5] A kényszergyógykezelés megszüntetése érdekében hivatkozott a szakértől és szakértő2 által 2016. 02. 10. és 2018. 07. 31. napjain készített szakértői véleményekre, amelyekben szerepelnek azok az alapbetegségek, amik a jelen eljárás tárgyát képező cselekmény időpontjában is fennálltak, azonban mindkét szakvélemény szerint a kényszergyógykezelés elrendelése nem indokolt, mivel attól sem várható orvosi értelemben a rendszeres és megbízható gyógyszeradagoláson túlmenően egyéb gyógyító beavatkozás a vádlott autizmusa tekintetében, sőt autisztikus-kényszeres tünetképzése miatt közösségben nem tartható, és állapota várhatóan rosszabbodhat. A vádlott édesanyja több alkalommal is jelezte, hogy a kényszergyógykezelés elrendelését követően a vádlott állapotában jelentős rosszabbodás következett be, beszámolt a betegtársaktól elszenvedett inzultációkról.

Hangsúlyozta, hogy a vádlott édesanyja megfelelő módon el tudná látni a fiát, ideértve a rendszeres gyógyszeresedés biztosítását.

[6] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.268/2019/4. számú átiratában a törvényszék 2020. szeptember 4. napján kihirdetett 55. sorszámú ítélete ellen a vádlott, illetve a védője elsődlegesen felmentésért és a kényszergyógykezelés mellőzése céljából bejelentett fellebbezést alaptalannak tartotta. Rámutatott, hogy a felülbírálat a Be. 590. § (1), (2) és (7) bekezdései alapján teljeskörű, továbbá hangsúlyozta, hogy a törvényszék a büntetőeljárási szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást. Az eljárás iratai alapján a tényállás kiegészítését kérte azzal, hogy a vádlottat a Siófoki Járásbíróság 5 rendbeli zaklatás vétsége miatt (is) ítélte el, a vádlottal szemben a Székesfehérvári Rendőrkapitányság a nyomozást garázdaság vétsége és más bűncselekmények vonatkozásában szüntette meg, és az együttes elmeorvos-, és orvosszakértői kiegészítő szakvélemény megállapításait is indítványozta a tényállásban feltüntetni.

[7] Álláspontja szerint a vádlott kóros elmeállapota mint büntethetőséget kizáró ok miatt a vádlott felmentése – a cselekményének a büntető anyagi jog szabályainak megfelelő minősítése mellett – törvényes, továbbá az intézkedés alkalmazása is törvényes, mert az elmeműködésének kóros állapota miatt nem büntethető vádlott – akinél (a múltja és az igazságügyi elmeorvosi szakvélemények szerint) tartani kell attól, hogy hasonló cselekményt fog követni, -olyan személy elleni erőszakos cselekményt követett el, amely miatt büntethetősége esetén egyévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellene kiszabni.

[8] A fellebbezések tanácsülésen történő elbírálását, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[9] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett fellebbezésekre tekintettel a Székesfehérvári Törvényszék ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel teljeskörűen, az ezt megelőző eljárással együtt bírálta felül a Be. 598. § (2) bekezdése alapján megtartott tanácsülésen.

[10] Az eljárása során a törvényszék abszolút eljárási szabálysértést nem követett el, olyan - az eljárás lefolytatására, illetőleg a felelősség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a vádemelés után a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - eljárási szabályszegést, amely másodfokon akadályos lett volna az érdemi felülbírálatnak, vagy amely az elsőfokú ítéletet eljárási szempontból felülbírálatra alkalmatlanná tenné, az ítéltábla törvényszék eljárásában nem észlelt. Az ítéltábla így az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan hibát, hiányosságot, amely az ítélet érdemi felülbírálatát gátolná.

[11] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás döntően megalapozott, mentes a Be. 592.§ (1) és (2) bekezdésében felsorolt hibáktól, hiányosságoktól, az a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az iratok tartalma alapján csak kisebb kiegészítésekre, pontosításokra szorul.

[12] Az ítéltábla észlelte, hogy a személyi részben a terhelt előélete elírást tartalmaz, melyet az ítéltábla az alábbiak szerint javított:

[13] a Siófoki Járásbíróság 5.B.360/2012/22. számú ítéletével - 2 rb garázdaság vétsége mellett – 5 rb zaklatás vétsége miatt szabott ki büntetést a vádlottal szemben elkövetési idő: 2011. március 22-2011. december 12. (55/I. számú bírósági irat, 07010/238/2019. bü. számú nyomozati iratok közt elfekvő büntetett előéletre vonatkozó irat), továbbá a Székesfehérvári Rendőrkapitányság a 07010/2338/2017. bü. számú nyomozást garázdaság vétsége és más bűncselekmények vonatkozásában szüntette meg

(07010/238/2019. bü. számú nyomozati iratok közt elfekvő határozat eljárás megszüntetéséről irat).

[14] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet 3. oldalának 1. bekezdését - a fellebbviteli főügyészség indítványával egyezően - azzal egészíti ki, hogy a vádlott az elmeműködés kóros állapotában, kevert típusú személyiségzavar talaján kialakult, a hangulati élet szélsőséges ingadozásával ötvözött hasadásos elmebetegségben, kísérő kényszeres tünettanban, enyhe fokú gyengeelméjűségben, ún. autizmus spektrum zavarban és társuló súlyos impulzus kontroll zavarban szenved. Mindezen összetett mentális zavarokból fakadó kóros elmeállapot képtelenné tette őt a terhére rótt cselekmény következményének felismerésére vagy a felismerésnek megfelelő cselekvésre. Továbbra is fennáll annak a megalapozott veszélye, hogy kóros elmeállapotából fakadóan a vádlott a jövőben olyan személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó bűncselekményt követne el, mely miatt vele szemben – büntethetősége esetén – egy évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellene kiszabni, azaz az elmeműködés fentiekben részletezett kóros állapotából fakadóan a bűnismétlés veszélye fennáll (53. sorszám alatti együttes elmeorvos-, és orvos szakértői lelet és vélemény 21. oldal első bekezdés és 22. oldal első bekezdés)

[15] Az így kiegészített és pontosított tényállás már minden tekintetben megalapozott és a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[16] A törvényszék az ügy eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi bizonyítékokat megvizsgálta és azokat nagy alaposággal, gondosan, a logika szabályai szerint törvényesen értékelte. Az elsőfokú bíróság mérlegelte a vádlotti védekezést, az eseményekről közvetve információt szerző személyek (édesanya, a mentőszolgálat munkatársai) tanúvallomását, a helyszín adatait, a sértett sérülését rögzítő orvosszakértői véleményt és az ügyben különös jelentőséggel bíró elmeorvosszakértői véleményt is. E bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelése után állapította meg a valóságnak megfelelően a tényállást.

[17] Részletesen kifejtette, hogy a sértettet ért sérülés bekövetkezésével kapcsolatban milyen bizonyítékokra alapította a tényeket. Figyelemmel arra, hogy a cselekménynek nem volt szemtanúja, és a vádlott tagadta a bűnösségét, a tényállást elsődlegesen az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján lehetett megállapítani. Ez alapján megalapozottan vetette el az elsőfokú bíróság, hogy a sértett sérülései a szobabiciklire vagy az ágykeretre eséstől keletkeztek volna. A védő fellebbezési érvelésére figyelemmel hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a szakértő az eljárásban felmerült keletkezési mechanizmusok közül a meglökés következtében történt ágykeretre esést a fizikai törvényszerűségek miatt zárta ki, mivel az ajtó és az ágykeret távolsága (210 cm) nagyobb volt, mint a sértett 1,5 méteres testmagassága. A szakértő úgy nyilatkozott, hogy a rúgás következtében történt sérülés az eljárás adatai alapján igazolható. A szakértő tárgyaláson tett nyilatkozatára figyelemmel téves az a védelmi okfejtés, amely szerint a sértett testén a rúgás folytán külsérelmi nyomnak kellett volna keletkeznie. A szakértő elmondta, hogy a lábnak magának is van lágyrész tartalma, ami az erőbehatás mértékét tompítja (48. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal).

[18] Ugyancsak nem foghat helyt az a védelmi érvelés sem, amely a vádlott édesanyjának vallomását arra figyelemmel hangsúlyozza, hogy ő a cselekménynél jelen volt. E körben kiemeli az ítéltábla, hogy mind a vádlott, mind az édesanyja az eljárás során úgy nyilatkoztak, hogy az édesanya a konyhában főzött, akkor ment a sértett szobájába, amikor a vádlott onnan kijött. (20. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal, 9. oldal, 10. oldal utolsó bekezdés)

[19] Tanú1 2019. január 26. napján tett vallomására figyelemmel iratellenes az a védelmi álláspont is, amely szerint a helyszínen megjelent, az eljárásban tanúként kihallgatott mentős vallomása sem támasztja alá, hogy a vádlott megrúgta volna a sértettet. Tanú1 – mint

ahogy az elsőfokú bíróság is rögzítette, nagy pontossággal emlékezett vissza az eseményekre – a vádlott rúgását előadó sértetti nyilatkozatról vallott. (A tanú nyomozati vallomásának 12. sora)

[20] A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a vádlott által megvalósított cselekmény tényállásszerűségét helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, ezért bűncselekmény hiányában történő felmentésére nem volt törvényes lehetőség. A védelmi fellebbezés az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét, mérlegelését támadta, amely eredményre nem vezethetett, miután az elsőfokú bíróság logikai hibától mentesen indokolta, hogy az egyes tényállási elemeket mely bizonyítékok alapján állapította meg.

[21] A vádlott cselekményének jogi minősítése törvényes. Nem osztotta az ítéltábla azt a védelmi álláspontot, hogy a cselekmény a Btk. 164.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (9) bekezdés szerinti gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségeként minősülhet. Az elkövetési magatartásként megállapított rúgás szándékos voltára figyelemmel kizárt a bűncselekmény gondatlanságból elkövettként történő minősítése.

[22] A vádlott büntethetőségét a Btk. 17.§ (1) bekezdésére tekintettel kizárja a kóros elmeállapota, ezért az elsőfokú bíróságnak a Be. 566.§ (1) bekezdés d) pontján alapuló felmentő rendelkezése törvényes.

[23] Nem helytálló a kényszergyógykezelés intézkedés mellőzését célzó védelmi érvelés sem. A kényszergyógykezelés elrendelésének Btk. 78.§ (1) bekezdésében rögzített feltételei fennállnak. A vádlott által megvalósított cselekmény személy elleni erőszakos bűncselekménynek minősül (Btk. 459.§ 26. pont c) alpont 3. fordulata).

[24] Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott a beszerzett igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény megállapításaira, amely szerint a vádlott az elmeműködés kóros állapotában, kevert típusú személyiségzavar talaján kialakult, a hangulati élet szélsőséges ingadozásával ötvözött hasadásos elmebetegségben, kísérő kényszeres tünettanban, enyhe fokú gyengeelméjűségben, ún. autizmus spektrum zavarban és társuló súlyos impulzus kontroll zavarban szenved. Mindezen összetett mentális zavarokból fakadó kóros elmeállapot képtelenné tette őt a terhére rótt cselekmény következményének felismerésére vagy a felismerésnek megfelelő cselekvésre. Továbbra is fennáll annak a megalapozott veszélye, hogy kóros elmeállapotából fakadóan a vádlott a jövőben olyan személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó bűncselekményt követne el, mely miatt vele szemben – büntethetősége esetén – egy évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellene kiszabni. Ezt a megállapítást nem annulálja az a tény, hogy a sértett időközben elhunyt. A vádlottat korábban idős emberek sérelmére elkövetett zaklatás miatt ítélték el.

[25] Az ítéltábla álláspontja szerint nem helytálló a fellebbezési érvelésben hivatkozott szakértő1 és szakértő2 által 2016. 02. 10. és 2018. 07. 31. napján készített szakértői véleményekre utalással a kényszergyógykezelés elrendelésének vitatása. A hivatkozott szakvélemény szerint az autizmus tekintetében nem várható gyógyító beavatkozás a kényszergyógykezelés elrendelésétől. A vádlott kóros elmeállapota azonban nem kizárólag az autizmus spektrum zavar miatt került megállapításra. A jelen eljárásban készült szakvélemény megállapítása szerint a vádlott állapotában az ideiglenes kényszergyógykezelés ideje alatt lassú javulás következett be az önellátása és a közösségbe történő beillesztése tekintetében. Iratellenes továbbá az a védelmi álláspont is, hogy a vádlott édesanyja megfelelően el tudná látni a vádlottat ideértve a rendszeres gyógyszereszedést is. A vádlott elmondta, hogy előfordult, hogy a gyógyszer nem vette be (20. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal).

[26] A fentiekre tekintettel az ítéltábla álláspontja szerint a vádlott kényszergyógykezelése szükséges, annak törvényi feltételei (Btk. 78. §) adottak, ezért az

elsőfokú bíróság ítéletének Be. 566.§ (1) és (3) bekezdésén alapuló kényszergyógykezelését elrendelő rendelkezése helytálló.

[27] Az elsőfokú bíróság ítéletének járulékos rendelkezései helyesek, a jogi indokolás teljes, abban annyi javítást kellett megtenni, hogy az elsőfokú ítélet 10. oldal utolsó előtti bekezdésében hivatkozott jogszabály hely helyesen: Btk. 63.§ (1) bekezdés h) pont.

[28] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott határozatát a Be. 605. § (1) bekezdés szerint helybenhagyta, annak helyes indokaira tekintettel.

Győr, 2021. február 3.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Szalaiiné dr. Joánovits Krisztina sk.
előadó bíró

Dr. Vajda Edit sk.
bíró

Z á r a d é k :

A Győri Ítéltábla végzése és azzal a Székesfehérvári Törvényszék 16.B.26/2019/55. számú ítélete a mai napon jogerős.

Győr, 2021. február 3.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke